

Handläggare:
Staffan Forsell

Till
Kommunstyrelsen

Framtidsbild för Kista Science City. Uppdatering av visionen för de kommande tio åren.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Vision och strategi 2010-2020 för Kista Science City, bilaga 1, godkänns med hänvisning till vad som anförs i detta tjänsteutlåtande.
2. Inriktning för stadens framtida insatser i området godkänns med hänvisning till vad som anförs i detta tjänsteutlåtande.
3. Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, utbildningsnämnden, kulturnämnden, arbetsmarknadsnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och styrelsen för Stockholms Business Region ska inom respektive ansvarsområde stödja att framtidsbilden förverkligas.

Irene Svenonius
Stadsdirektör

Staffan Ingvarsson
Biträdande stadsdirektör

- Bilaga 1: Kista Science City – Vision och strategi 2010-2020
Bilaga 2: Handlingsplaner för visionens utvecklingsområden.
Bilaga 3: Kista Science City – arbetet med att förverkliga en vision

Sammanfattning

I början av 2000-talet gick näringslivet, akademien och Stockholm stad samman kring en gemensam vision för att skapa Kista Science City. Idag – tio år senare – är Kista Science City den viktigaste tillväxtmotorn i Stockholmsregionen och räknas till ett av de främsta klustren i världen för informations- och kommunikationsteknologi (ICT).

Det har gått drygt tio år sedan framtidsbilden för Kista Science City utarbetades. För att följa med utvecklingen har visionen uppdaterats och aktualiserats för nästa decennium. Ärendet behandlar förslaget till uppdatering av framtidsbild för Kista Science City. Samarbetet mellan näringsliv, akademi och Stockholm stad är grundläggande för framgången. Viktigt är också att fortsätta utveckla Kista till en dynamisk levande stad, det goda kommunsamarbetet, kompetensförsörjning samt innovationsfrämjande åtgärder.

Bakgrund

I början av 2000-talet gick näringslivet, akademien och Stockholm stad samman kring en gemensam vision för att skapa Kista Science City. Visionen involverade även Kistas omgivande kommuner Sollentuna, Sundbyberg, Solna och Järfälla. Idag – tio år senare – är Kista City ett av de främsta klustren i världen för informations- och kommunikationsteknologi (ICT). Här finns en hög koncentration av ett kunskapsintensivt näringsliv med hög internationell närvaro, spets inom forskning och utbildning i en expansiv stadsmiljö. Speciellt för Kista Science City är den nära och uttalade samverkan mellan näringsliv, Stockholm stad, akademi och forskning – en samverkan som bidrar till tillväxt och kvalitet. Speciellt är också de korta avstånden. I Kista är det i princip gångavstånd mellan företag, universitet, forskningsinstitut och service samt tunnelbana och pendeltåg. Ledordet för Kista Science City, samt nyckeln till framgång, är samverkan. Samverkan mellan näringslivet, högskolan, forskningsinstitutioner och staden samt med omgivande kommuner.

Kista Science City är den viktigaste tillväxtmotorn i Stockholmsregionen med cirka 69 000 människor som arbetspendlar och cirka 114 000 boende - enligt den senaste mätning som utrednings- och statistikkontoret gjort i början av 2011. Idag arbetar över 32 000 människor i kärnan av Kista Science City. Här finns drygt 1000 forskare knutna till forskningsinstitutionerna. Nära 6 000 studenter studerar

vid de högre utbildningar som ges vid Tekniska Högskolan och Stockholms universitet i Kista. I huvudsak utbildningar inom ICT samt data- och systemvetenskap. I Kista-regionen som helhet finns cirka 8 500 företag varav cirka 1 100 inom ICT. En tredjedel av dessa företag är s.k. mikroföretag, dvs. företag som saknar eller endast har en anställd. En hög andel mikroföretag kan betraktas som ett mått på hög entreprenörsanda. Störst antal företag finns inom branscherna Finans/Juridik/Ekonomi och handel. Antalet anställda är däremot flest i ICT-branschen. Ericsson och IBM är de största arbetsgivarna med cirka 10 000 respektive 2 500 anställda. Ericsson expanderar i Kista med ytterligare 3 000 anställda fram till 2012. IBM har precis flyttat hit knappt 500 personer från innerstaden. Utvecklingen i Kista Science City kan beskrivas som stabilt växande. Värt att notera är att även under finanskrisen 2009 ökade antalet företag i Kista med 4 % samtidigt som sysselsättningsgraden ökade med 1,5 % (*Källa: USK*).

Kista Science City har en hög attraktionskraft internationellt. Något som bland annat tar sig uttryck i de cirka 200 internationella besök som kommer till Kista varje år för att ta del av historien om hur Kista Science City utvecklats. Sammanfattningsvis brukar besökare uppfatta tätheten och samverkan som unikt.

I Kista finns ett av Nordens största shoppingcentra – Kista Galleria med drygt 17 miljoner besökare per år. Till detta kommer Kistamässan som hade cirka 300 000 besökare förra året.

Organisation

För att genomföra visionen finns Stiftelsen Electrum med dess två helägda dotterbolag Kista Science City AB (KSC AB) och Stockholm Innovation & Growth AB (Sting AB). Stiftelsen Electrum bildades 1986 efter ett beslut i kommunfullmäktige. Syftet är att stödja tillväxt i Kista och Stockholmsregionen. I styrelsen för Electrum finns bl.a. stadens finansborgarråd, stadens företagarborgarråd, trafik- och arbetsmarknadsborgarråd, företrädare för Ericsson och IBM, rektorn för KTH, prefekten för data- och systemvetenskapliga institutionen vid Stockholms universitet, dekanen för ICT-skolan vid KTH, VD:n för ett av de större fastighetsbolagen i Kista, VD:n för Swedish ICT Research, VD:n för Stockholm Business Region samt företrädare för entreprenörsföretag.

KSC AB bildades i samband med att framtidsbilden för Kista Science City antogs. Bolaget är den operativa plattformen för att genomföra visionen och de strategier som Stiftelsen Electrum beslutar. Verksamheten inriktas på att utveckla Kista Science City till en av världens ledande science cities. Främst sker detta genom att fungera som katalysator, samordna de olika aktörerna i Kista samt genom

marknadsföring av regionen. Verksamheten har cirka 40 samarbetsparter inom näringsliv, det offentliga och akademi. Samarbetet med Stockholm Business Region intar en särställning. För att kommersialisera forskningsidéer startade ett projekt inom KSC AB: Kista innovation & Growth. Projektet utvecklades till bolaget Stockholm Innovation & Growth AB (Sting AB) och är idag en mycket väl fungerande företagsinkubator som har sin bas i Kista Science City. Numera arbetar även Sting AB med inkubation på regional nivå.

Till Stiftelsen Electrum och KSC AB finns flera nätverk knutna med syftet att gemensamt utveckla Kista och göra det till en attraktiv etableringsort för fler företag. Här bör särskilt nämnas det nära och goda samarbetet med Kista Science Citys fastighetsägarförening och Kistas företagsgrupp. Stiftelsens arbete stöds även av sex strategiråd som rymmer ett tvärsnitt av all verksamhet inom Kista Science City: marknadsföring, kompetensförsörjning, infrastruktur, levande stad samt innovation, nya tillväxtföretag och forskning. Tillsammans med dotterbolagen, fastighetsägareföreningen och företagsgruppen i Kista utgör dessa strategiråd en väsentlig del av plattformen för att genomföra visionen. Kista Mobile & Multimedia Network är ett av de nätverk som drivs av KSC AB och som numera är genomkommersialiserat med cirka 50 medlemsföretag. Nätverket har ett antal öppna aktiviteter som skapar unika tillväxtförutsättningar såsom access till riskkapital, press och media kontakter och många affärsmöjligheter.

Framtidsbild för Kista Science City år 2000

Förslaget till framtidsbild för Kista Science City (visionen) antogs av kommunfullmäktige 2001. Arbetet med att utarbeta framtidsbilden leddes av stadsledningskontoret. I gruppen ingick representanter från berörda aktörer. Målsättningen med arbetet var att satsa ytterligare för att fortsätta utveckla Kista till ett världsledande IT-kluster och gå från att vara en "science park" till att bli ett "science city", med stadens alla beståndsdelar. I ärendet som behandlades av kommunfullmäktige i oktober 2001 (Dnr: 942/00, 673/00) underströks vikten av att utvecklingen av Kista Science City måste fortsätta för att Kista ska kunna stärka sin ställning som världsledande IT-kluster. En sådan utveckling förutsätter en dynamisk näringslivsutveckling, en väl fungerande fastighets- och arbetsmarknad, hög internationell konkurrenskraft, en stark utbildnings- och forskningsprofil, goda kommunikationer, en god IT-infrastruktur, ett levande Järnvägsfält, god tillgång till lokaler för arbete, utbildning, service och boende samt en levande stadsmiljö. Särskilt underströks vikten av KTH:s och Stockholms universitets etablering i Kista. Utbyggnaden av goda kommunikationer till och inom Kista poängterades. I ärendet beskrivs hur källan till Stockholms framgångar är regionens världsledande ställning inom IT-området. Det var också under denna

period som Newsweek beskrev Stockholms framgångsrika anpassning till den nya ekonomin som källan till den svenska ekonomins återhämtning. Stockholm kallades för Europas "internethuvudstad". Det konstaterades att Kistas höga koncentration av kompetens inom telekommunikationsområdet hade en stor betydelse för denna utveckling. I Kista fanns en lång tradition av innovation inom IT, t.ex. utvecklingen av NMT-telefonen och världens första GSM-system.

I *Framtidsbild för Kista Science City* gjordes ett antal ställningstaganden för att beskriva vad satsningarna och utvecklingen i Kista ska leda till:

- "Framtidens Kista kännetecknas av tillväxt och mångfald"
- "Kista är världens främsta Science City – ett samhälle med företag, universitet och högskolor, bostäder, kultur, service och rekreation."
- "...en vetenskaplig miljö i den internationella forskningsfronten som lockat såväl internationella storföretag som utvecklingsinriktade små och medelstora företag att etablera sig i Kista. I Kista Science City verkar företag, studenter och forskare sida vid sida"
- "Satsningen på att skapa en dynamisk stadsmiljö med levande gatustråk och ett brett serviceutbud har gett området en karaktär som är lockande och trivsamt för de verksamma i området. Den förbättrade tillgängligheten med bil och kollektivtrafik bidrar också till att göra Kista till en attraktiv plats att arbeta och studera på"

I framtidsbilden pekades ut ett antal utvecklingsområden för att tydliggöra satsningsområden:

1. Vetenskaplig miljö i den internationella forskningsfronten
2. Dynamisk näringslivsutveckling
3. Levande stadsmiljö
4. Goda kommunikationer
5. God service, kultur och fritid

Utöver dessa utvecklingsområden finns målsättningar om ökad samverkan, tillväxt samt integration och mångfald. Vid beslutet i kommunfullmäktige uppdrogs åt berörda nämnder att inom respektive ansvarsområde arbeta med den uppdaterade framtidsbilden för Kista Science City. I samband med beslutet om framtidsbilden togs även en strukturplan fram för de centrala delarna av Kista. Planen visade på de höga ambitioner med en attraktiv stadsbild och en gatustruktur av hög klass som ger utrymme för tvärspårsväg och buss. Varje enskild detaljplan eller projekt krävde beslut i sedvanlig ordning. Sedan dess har omfattande investeringar gjorts i ett nytt gatunät som även ger förutsättningar för kommande bostadsutbyggnad vid

Kista Gård och Kistahöjden samt mellan Kista och Husby. För mer information, se www.stockholm.se/kistasciencecity

År 2002 togs även en gemensam karta/plan fram som visar den samlade utvecklingspotentialen för hela Kista Science City med de fyra samverkande kommunerna Sundbyberg, Sollentuna, Järfälla och Stockholm samt Solna. Framtagandet av kartan har bland annat bidragit till att lägga grunden för en gemensam syn på infrastrukturutbyggnaden. Den gemensamma planen visade att det till 2020 finns potential för en ökning till 170 000 boende, 140 000 arbetande och 12 000 högskolestuderande.¹Flera utbyggnader är genomförda, andra genomförs nu eller är planerade.

Det har gått drygt tio år sedan framtidsbilden för Kista Science City utarbetades. För att följa med utvecklingen i Stockholmsregionen och Kista Science City behöver framtidsbilden – eller visionen – för Kista Science City uppdateras och aktualiseras för nästa decennium. Förslaget till den uppdaterade visionen avser perioden 2010-2020.

Ärendet

Ärendet behandlar det förslag som utarbetats för att aktualisera visionen för kommande tioårsperiod. Uppdateringen av visionen är framtagen på uppdrag av styrelsen för Stiftelsen Electrum. Arbetet har genomförts av Stiftelsen Electrum och dess dotterbolag Kista Science City AB i nära samverkan med Stockholm Business Region.

Arbetet med att uppdatera visionen inleddes med en kartläggning av visionen för 2000-2010. Därefter påbörjades arbetet med att ta fram underlagsmaterial och fakta för att göra visionen relevant för ett nytt decennium. Som utgångspunkt för arbetet finns således kartläggningen. Ett antal intervjustudier och workshops har genomförts med relevanta aktörer. Inledningsvis hölls även en workshop där bl.a. ledningarna för berörda förvaltningar i Stockholm stad deltog. Visionsarbetet har skett i dialog med företrädare för näringslivet, forskningen, akademien, berörda förvaltningar inom Stockholm stad och andra aktörer. Handlingsplanerna i form av checklistor har utarbetats i samråd med strategiråd, fastighetsägarföreningen, företagsgruppen och andra berörda. Eftersom det i första hand handlar om en uppdatering av den befintliga framtidsvisionen så har bedömningen varit att dialogsamverkan i en mindre omfattning varit tillräcklig jämfört med vad som krävs vid ett helt nytt visionsarbete.

¹ Kallstenius. P, *Minne och Vision*, 2011. s. 192ff.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen i samverkan med Stiftelsen Electrum och Kista Science City AB.

Övriga utgångspunkter för ärendet.

I juni 2007 antog kommunfullmäktige en långsiktig och samlad vision för Stockholms tillväxt och utveckling mot en stad i världsklass – *Vision 2030*. Alla förvaltningar och bolag i Stockholms stad har i uppdrag att bidra till att visionen förverkligas, både i den dagliga verksamheten och genom långsiktigt utvecklingsarbete. I visionen anges att för att kunna realisera visionen är det nödvändigt med ett väl utvecklat samarbete mellan staden, andra offentliga aktörer och näringslivet. År 2030 ska Stockholm vara navet i den växande Stockholm-Mälarenregionen. Den internationella konkurrenskraften ska stärkas för att Stockholm ska bli den främsta tillväxtregionen i Europa. I regionen ska det finnas ett dynamiskt och innovativt näringsliv i världsklass, som framgångsrikt konkurrerar med varor och tjänster på den globala marknaden. Näringslivet ska präglas av starkt kunskapsbaserade verksamheter, hög innovationskraft och av unik samverkan med utbildning och forskning. Kista Science City är en hörnpelare för att uppnå detta. I Vision 2030 anges att Kista Science City är ett av världens ledande kluster inom IT och telekom med en dynamisk innovationskraft. Utbyggnaden av arbetsplatser och bostäder fullföljs i detta strategiska läge mellan E4 och E18 i stråket mot Arlanda.

År 2007 beslutade staden om en bred satsning på en social, ekonomisk, miljö- och gestaltningsmässig utveckling av stadsdelarna på Järva, med namnet *Järvalyftet*. Den intensiva utvecklingen i Kista är en viktig del. Målsättningen är att genom medverkan från boende och samverkan med andra parter skapa en positiv social och ekonomisk utveckling som gör Järva till ett område dit många vill flytta – och stanna kvar. Järvafältet ska också vara en motor för tillväxt i hela Stockholm.

I december 2007 undertecknades *Stockholmsöverenskommelsen* mellan staten och Stockholmsregionen. Överenskommelsen innehåller prioriteringar och förslag till finansiering av åtgärder i väg och spårinfrastrukturen i Stockholms län fram till 2020 med utblick mot 2030. Bland objekten finns flera viktiga objekt för Kistaregionen med, så som Förbifart Stockholm, tvärspårvägen till Kista, E18 och Rotebroleden.

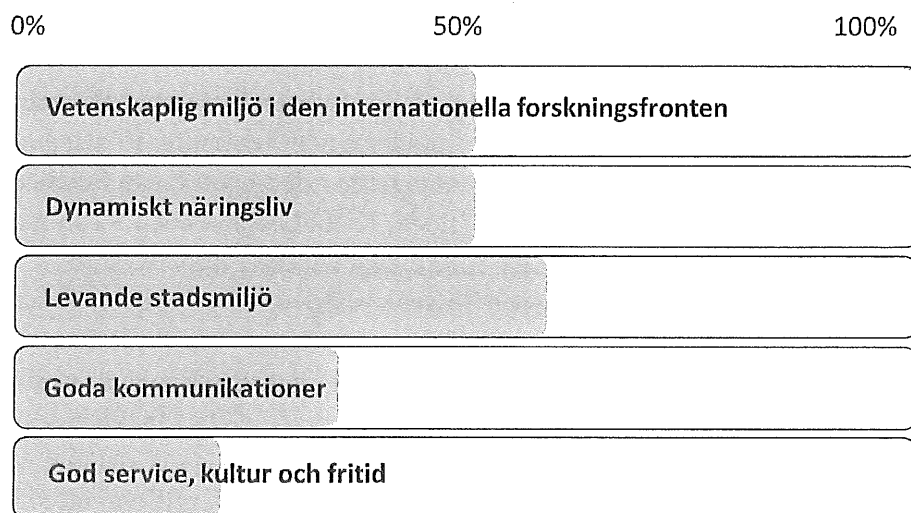
I mars 2010 antog kommunfullmäktige *översiktsplan för Stockholm*. I den pekas ut ett antal strategiskt viktiga tyngdpunkter för Stockholms utveckling. Kista Science

City nämns i olika sammanhang som en förebild när det gäller att utveckla tyngdpunkter i Stockholm. I ÖP2010 slås fast att Kista Science City ska fortsätta utvecklas som ett av landets viktigaste arbetsplatsområden i en levande stadsmiljö. Kista anges som en mycket stark tyngdpunkt med en stor mängd verksamheter framförallt inom informationsteknologi. Området förnyas och vidareutvecklas enligt framtidsvisionen Kista Science City med en blandning av arbetsplatser, bostäder och högre utbildning. Ytterligare planeringsdokument som ligger till grund för ärendet är *regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFSS 2010)* samt omgivande kommuners översiktsplaner.

I december 2010 antog utbildningsnämnden ett ärende om *Strategier för skolutveckling i Söderort och på Järvafältet*. Utgångspunkten är Vision 2030 samt visionerna för utvecklingen av Järva (och Söderort). I ärendet betonas att i utvecklingen av innovativa och expanderade stadsdelar har utbildningen en central roll för såväl den personliga som samhälleliga utvecklingen. Bland framgångsfaktorerna i strategidokumentet lyfts bland annat fram starka band mellan utbildning och arbetsliv och samverkan med högskolorna.

Kartläggning av nuläget för Framtidsbild för Kista Science City

Under 2009 inleddes arbetet med att kartlägga Kistavisionens status. Utifrån den framtidsbild som presenterades för Kista Science City år 2000, skedde en avstämning om vad som uppnåtts fram till idag. Status för varje mål och delmål kartlades. Syftet var att kartlägga hur långt arbetet kommit samt fånga upp de mål och/eller delmål som av olika skäl blivit inaktuella under de senaste tio årens utveckling. Sammanfattningsvis visar kartläggningen av framtidsbildens fem utvecklingsområden på att stora delar av visionen har genomförts (*se fig. 1*). Hela genomgången område för område finns i bilaga 1. Lärdomar visade även att det goda resultatet många gånger varit beroende av den oerhörda kraft som samverkan kring en gemensam vision ger.

Figur 1. Utvecklingsområden i visionen från 2000 samt grad av genomfört hösten 2009

Listan över framgångsrika projekt i Kista Science City kopplade till visionen under tjugohundratalet kan göras lång. Hög närvaro av världsledande företag samt kontinuerligt stark tillväxt, många studenter och forskare vid KTH och Stockholms universitet, samt flera andra världsledande forskningsinstitut har bidragit. Viktigt att nämna är också byggande av ny lokal infrastruktur, utbyggnad av Kymlingelänken, verksamheten vid KTH och Stockholms Universitet samt att kontinuerlig utbyggnad och utveckling till stadslig miljö sker i den fysiska planeringen med hjälp av breda gator, kvartersstruktur, belysning och träd. Även stadsbyggnadsprojekt som utbyggnad av Kista Galleria, Kista Science Tower och Kistamässan samt innovationssystem med bl.a. en egen inkubator STING (Stockholm Innovation & Growth) och andra nätverk med supportsystem till företag bör nämnas.

Under arbetet med kartläggningen listades ett antal framgångsfaktorer för att genomförandet av visionen kommit så pass långt. Den kanske viktigaste förklaringen är att visionen fungerat som gemensam målbild, och att alla aktörer står bakom visionen. Det har också varit vägledande i diskussioner och intervjuer i arbetet med visionen för 2010-2020. Alla är överens om att visionen från år 2000 har haft mycket stor betydelse. Den är brett förankrad och lyfts ofta fram som ett skolexempel på en fungerande TripleHelix-modell. Visionen ska absolut inte bytas ut – den ska uppdateras och kompletteras.

Andra faktorer som ligger bakom framgången med Kista Science City som kluster är att det utgår från en stark drivkraft i näringslivet som har varit påtaglig sedan

Ericsson och IBM etablerades i området. Även akademins och forskningens etablering i Kista är helt grundläggande för framgångarna. En lika grundläggande förklaring är stadens tydliga satsningar på Kista Science City med allt vad det innebär från samverkan med näringsliv, akademi och forskning till satsningar på stadsutveckling och infrastruktur. Sammantaget har detta gett Kista Science City en plats bland de främsta ICT-klustren i världen. Kista Gallerias och Kistamässans satsningar är också starkt bidragande till att Kista alltmer upplevs som en levande stadsdel. Byggandet av Kista Science Tower visade också på kraften och allvaret i satsningarna på Kista Science City. Statistiken för Kista – såväl tillväxt som uthyrningsgrad – under finanskrisen visade också att utvecklingen är stabil. Rubriker som "Torner stod stadigt i krisen" illustrerade detta i fackpressen.

Under arbetet med att aktualisera visionen har aktörerna identifierat ett antal rekommendationer. Dessa har i princip varit samstämmiga för alla aktörer. Visionen i sin helhet har inte brutits ned i strategier och handlingsplaner. För att realisera visionen bör den kompletteras med konkreta handlingsplaner. Nyckelorden är konkretisera och genomför. Ytterligare fokus på det mellankommunala samarbetet på högsta nivå har också poängterats. I samarbetet med fastighetsägarna och företagsgruppen har betonats vikten av ett strategiskt marknadsföringsarbete där de positiva värden som finns i Kista kommuniceras. För att skapa en levande och attraktiv stadsmiljö behövs ett diversifierat näringsliv och med ett brett utbud av service och kultur. Kista Science City är ett starkt varumärke för ICT. Det behöver laddas igen och kompletteras ytterligare med tillämpningar. En annan tydlig uppfattning är att ytterligare insatser behöver göras för att skapa en levande stadsmiljö. I takt med att utvecklingen av Kista fortsätter med nya bostäder och kontor i en stadsmiljö bör de fysiska platserna skapa förutsättningar för möten mellan människor och trafikflödet anpassas till en stadsmiljö. De slutna fasaderna bör öppnas med verksamheter i bottenvåningarna i takt med att aktörer som vill investera i service, kultur och fritid attraheras. Det är också önskvärt att blanda bostäder och verksamheter där det är möjligt, utöver rekommendationer om att skapa en attraktiv miljö. En ytterligare knäckfråga är att forskning och näringsliv inte längre lika tydligt speglar varandra. Strategier bör diskuteras för att stärka detta. Diskussionerna berör även det avstånd som finns mellan företagsområdet och de boende i Järva trots att det faktiska avståndet endast är ett fåtal kilometer.

Förslag till vision för Kista Science City 2010-2020

Förslaget till uppdaterad vision för Kista Science City 2010-2020 utgår som tidigare nämnts från den ursprungliga visionen. Inledningsvis slås fast att *Kista Science City ska, genom fortsatt tillväxt inom näringsliv och akademi och med den*

levande stadens egenskaper, vara ett av världens ledande science cities. Visionens uttalade mål att vara en av världens främsta science cities innebär att det internationella perspektivet ska vara vägledande inom alla områden. Internationella företag ska etablera sig och växa i Kista, internationella forskningsinstitut ska söka sig hit och utbildningen ska vara i världsklass. Staden ska andas en internationell atmosfär – både avseende stadens arkitektoniska uttryck och utformning som i sitt utbud av shopping, service, mötesplatser, nöjen, rekreation samt kultur och inspirerande evenemang. Visionen ligger i linje med Stockholms stads Vision 2030 om att utveckla Stockholmsregionen till en av de mest expansiva regionerna i världen.

För att nå visionen har fyra utvecklingsområden identifierats.

1. **Dynamiskt näringsliv** – god tillväxt i expansiv miljö.
2. **Utbildning och vetenskaplig miljö** – en position i den internationella forskningsfronten i nära samverkan med näringsliv och samhälle.
3. **Levande stadsmiljö** – attraktivt utbud av boende, arbetsplatser, studerandemiljöer, service, handel, kultur och fritid.
4. **God infrastruktur** – effektiv infrastruktur med stora valmöjligheter och snabba kommunikationer.

En förändring mot tidigare vision är att de fem utvecklingsområden nu blivit fyra. *Dynamisk näringslivsutveckling* har omformulerats något för att tydliggöra vikten av en expansiv miljö. På ett liknande sätt har utvecklingsområdet *Vetenskaplig miljö i den internationella forskningsfronten* förtydligats genom att utbildning och samverkan kopplats på. De två utvecklingsområdena *Levande stadsmiljö* samt *God service, kultur och fritid* har slagits samman till ett utvecklingsområde "*Levande stadsmiljö...*" I arbetet med att aktualisera visionen framkom tydligt att det saknades ett övergripande mål som inrymmer alla de beståndsdelar som krävs för att skapa en levande stadsmiljö – ett science city. Bostäder, service, handel och kultur är alla beståndsdelar i en stad. Utvecklingsområdet *Goda kommunikationer* kvarstår men har omformulerats något.

För att säkerställa och stödja genomförandet av visionen, har de fyra utvecklingsområdena brutits ned i olika delmål med mätbara indikatorer och specifika handlingsplaner för vad som ska genomföras. Handlingsplanerna har fått formen av checklistor för att göra det så konkret som möjligt. En mätning av indikatorerna kommer att genomföras varje år för att resultatet av arbetet ska kunna följas upp på ett tydligt sätt. Textmaterialet i vision och checklistor kommer att formges och kompletteras med bilder. Aktiviteter som svarar mot handlingsplaner/checklistor i visionen görs varje år i samband med

verksamhetsplanering för Stiftelsen Electrum med dotterbolag, strategiråd och samt övriga berörda aktörer. Tillsammans med fastighetsägareföreningen och företagsgruppen i Kista utgör dessa grupperingar en väsentlig del av plattformen för att genomföra visionen. Stadens förvaltningar och övriga aktörer som är knutna till Stiftelsen Electrum är helt centrala för att genomföra visionen. Här kan särskilt nämnas de större företagen samt KTH och Stockholms universitet.

Visionen ska tjäna som inspiration och ge kraft, samt visa vägen framåt för alla inblandade parter. Det är endast genom samverkan – på alla nivåer och inom alla områden – som Kista Science City kan utvecklas till sin fulla potential. Hela textmaterialet till visionen finns i bilaga 1.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stockholmsregionens näringsliv är kunskapsintensivt med en stark tjänstesektor. Stockholm står sig väl i den globala konkurrensen och påverkades i liten utsträckning av finanskrisen. Den senaste framtidsutredningen visar att tjänstesektorn fortsätter att växa i regionen. Staden och regionen har en viktig uppgift i att främja ett gott företagsklimat så att de Stockholmsbaserade företagen kan möta den hårdnande konkurrensen och göra regionen intressant för nya internationella företagsetableringar. Några av nyckelfrågorna är att attrahera kompetent arbetskraft för att tillgodose näringslivets behov samt att det finns bostäder och väl fungerande infrastruktur. Stockholm har en tätposition i internationella undersökningar när det gäller god livskvalitet med en människovänlig stadsmiljö, ett variationsrikt utbud av bostäder och arbetsplatser, utbyggd service, parker och grönområden samt ett rikt kultur- och nöjesutbud. Det starka varumärket The Capital of Scandinavia signalerar kvalitet.

Nyligen presenterades siffror som säger att den svenska internetekonomin bidrar till drygt 7 % av Sveriges BNP. Stockholm har under en lång tid varit en framgångsrik pionjär inom IT och telekom. Kombinationen högutbildade, en väl utbyggd IT-infrastruktur samt en tradition av att vara tidiga teknikanvändare har skapat bästa tänkbara förutsättningar för nya företag som utvecklar innovationer och affärer inom IT och telekom som ligger i framkant. Stockholm har också erhållit en mängd utmärkelser som tydligt visar på framgången med satsningarna på utbyggnad av bredband, tillhandahållande av ett rikt utbud av e-tjänster för medborgarna samt förmågan att använda ICT för att bygga och utveckla en smart stad. Stockholm utsågs till exempel till the first European Green Capital. Användningen av ICT är en av de grundläggande beståndsdelarna för att utveckla en långsiktigt hållbar stad. För att Stockholm ska fortsätta hålla sin tätposition är det av yttersta vikt att arbetet med att utveckla staden och regionen fortsätter.

Utvecklingen i regionen

Kista Science City är inne i en delvis ny fas med utveckling av nya affärsområden som ytterligare betonar vikten av samverkan i regionen. Fler internationella tjänsteföretag kan lockas till Stockholmsregionen för att fortsätta den positiva utvecklingen. Avgörande för att behålla konkurrenskraften och hävda sig internationellt är samverkan och utbyte mellan Stockholms olika kompetensnoder. Än viktigare med samverkan är det när det finns skäl att tro att konkurrensen hårdnar inom Stockholms profilbranscher som ICT, biomedicin, finans och miljöteknik. Kista Science City ska ytterligare förstärka inriktningen mot ICT med tillämpningar. Utvecklingen ska ske i samverkan med övriga noder i Stockholmsregionen. Här kan särskilt nämnas de satsningar som görs i Hagastaden, Flemingsberg och Norra Djurgårdsstaden. Målet är att Kista ska befästa och utveckla sin position som kompetensnod inom ICT och allt det som stöttar denna utveckling i huvudstadsregionen; i landet och internationellt. Innovationsbefrämjande åtgärder har stor betydelse.

Stadsutveckling

Kista Science City är som nämnts tidigare en av Stockholmsregionens kraftigaste tillväxtmotorer. Med sitt centrala läge i Stockholm med direkt närhet till Sollentuna, Solna, Sundbyberg och Järfälla runt omkring är förutsättningarna mycket goda för en fortsatt utveckling som gynnar hela regionen. För att stärka regionens konkurrenskraft är den funktionella regionen ett viktigt perspektiv. I den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2010) är Kista – Sollentuna – Häggvik en av de regionala kärnorna som lyfts fram med särskild potential att utvecklas till en "stad i staden". I Sollentunas översiktsplan (utställningshandling 2011-06-14) påpekas att för att kärnan ska bli stadsmässigt attraktiv och långsiktigt hållbar krävs urbana kvaliteter. Förslaget om att ta fram en utvecklingsplan för området är mycket positivt. Särskilt angeläget är det att attraktiviteten höjs i området som knyter samman Helenelund och Kista.

Regionen står inför en rejäl utveckling och det är ytterst viktigt med ett nära samarbete mellan "visionskommunerna". Här rymms gemensamma frågor som näringslivet, utveckling, kompetensförsörjning, utbildning, bostäder och infrastruktur. Tillsammans med Solna byggs Hagastaden. I Solna byggs även den nya Arenastaden och ytterliga stadsdelar de kommande åren. I Järfälla byggs Barkarbystaden, i Sundbyberg utvecklas den nya stadsdelen Ursvik och i Sollentuna pågår utvecklingen i bl.a. Silverdal. I Kista planeras för ytterligare cirka 3 000 bostäder. Förbifart Stockholm kommer att ge helt nya resmönster i regionen. Det pågående bygget av E18 och Kymplingelänken ger kraftigt förbättrad tillgänglighet. På samma sätt skapar tvärsparvägen i Kista förbättrad tillgänglighet och underlättar för utvecklingen av den funktionella regionen. På sikt kan Kista

Science City via Silverdal få ett sammanhang med Solnas stora utbyggnader längs med E4, Järvastaden och Frösundavik, och vidare till utbyggnaden av Hagastaden. Här finns en fantastisk utvecklingspotential för regionen.

Det är angeläget att den starka utvecklingskraft som finns i Kista också kommer andra stadsdelar på Järvafältet till godo genom förbättrad tillgång till arbetsplatser och service. Bebyggelse och infrastruktur kan bidra till att stadsdelarna integreras. Goda exempel där så sker är bebyggelseutvecklingen mellan Kista och Husby och förbättrade kommunikationer via nya E18 och tvärbanan liksom förbättrade gång- och cykelförbindelse över Järvafältet.

I själva kärnan i Kista Science City är det angeläget att arbetet med att skapa en levande stadsdel fortsätter. Flera undersökningar visar att fler mötesplatser efterfrågas, t.ex. och restauranger. En myllrande stadsmiljö med ett spännande utbud är viktigt för att attrahera och behålla kompetent arbetskraft. Arbetslivet har också förändrats i den meningen att fler möten och mer arbete sker utanför kontoret. Många arbetar idag uppkopplade från miljöer som caféer och offentliga platser. Det nyöppnade hotellet Victoria Tower är ett värdefullt tillskott. Kistagångens utformning och omvandling från transportsträcka till urban stadsgata bör prioriteras i arbetet med att levandegöra Kista. Kistagången mellan tunnelbanan och Helenlunds pendeltågstation har potential att utvecklas till Kistas huvudaxel och arbetet med detta bör intensifieras.

I Kista finns flera byggnader med spännande arkitektur och "spets", t.ex. Kista Science Tower, Ericssons nya huvudkontor och Victoria Tower. En utveckling som bör fortsätta. För att åstadkomma en attraktiv miljö är samarbetet med fastighetsägarna och företagsgruppen ytterst betydelsefullt.

Kompetensförsörjning

För att fortsätta att framgångsrikt konkurrera globalt och säkra företagens tillväxt och utveckling ställs stora krav på utbildning och kompetensförsörjning. Företagen inom ICT har redan nu konstaterat att det finns stora behov av välutbildad och kompetent arbetskraft. För att säkerställa företagens kompetensförsörjning, är tidig interaktion med ungdomar på grundskolan för att uppmuntra naturvetenskapliga studier centralt och på sätt skapa en kompetenskedja. Samarbete mellan grundskola, gymnasium universitet och näringsliv bör främjas och ges hög prioritet hos berörda delar av den kommunala organisationen.

I skolstrategin för Järva påpekas att antalet inspirationsplatser bör öka till att omfatta även nya mötesplatser. I checklistan för att genomföra Järvalyftet anges att idén om ett exploratorium/science center länge har diskuterats i Stockholm för att väcka intresse för teknik och naturvetenskap. Idag finns redan en pilot till ett Digital Art Center (DAC) i Kista. DAC-piloten fungerar som en mötesplats och showroom för företag inom ICT och multimedia samt för undervisning. Elever och studenter kan själva pröva ny teknik och utveckla nya tillämpningar inom områden som t.ex. programmering, film, biodesign, cleantech, medicinsk teknik m.m. Under året har flera skolor haft undervisning i DAC.

Ett fullskaligt DAC har också potential att bli en besöksattraktion i världsklass som kan locka besökare från hela regionen. Utbildning, kreativa näringar och kultur kan på ett kraftfullt sätt bidra till att stärka identitet och lokal stolthet i Järvaområdet. Utvärderingen ovan visar att genomförandet av visionen på detta område behöver intensifieras. I takt med att staden växer och utvecklas i enlighet med vision 2030 så stärks kopplingarna mellan Järvaområdets olika stadsdelar.

Arbetet med att genomföra framtidsbilden för Kista Science City har varit framgångsrikt och det är angeläget att arbetet fortsätter med samma kraft och entusiasm och i nära samarbete mellan stad, akademi och näringsliv.

Stadsledningskontoret föreslår att förslaget till Vision och strategi 2010-2020 för Kista Science City, bilaga 1, godkänns med hänvisning till vad som sagt i detta tjänsteutlåtande.

SLUT